

Zdaj vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcijski list Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot.; oglasi denarnih zavodov po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšerati oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Franciška As. 20.

Mirovna konferenca.

Italijansko-jugoslovanska pogajanja.

Lista »Homme Libre« in Action Française govori o — kakor že včeraj »Temps« — o direktnih pogajanjih med Italijani in Jugoslovani, da bi se našla podlaga za sporazum. Kakor trdi »Homme Libre«, so se ta pogajanja že začela na podlagi, ki jo je predložil »Temps« glede reškega pristanišča. »Action Française« opozarja, da so podrobnosti, kakor jih je podal »Temps«, vsaj prenašljive in nikakor ne podajajo italijanskega naziranja. — Glasom »Action Française« bi bil položaj tak-le: Na včerajšnjih razgovorih so Wilson, Clemenceau in Lloyd George sklenili, da se bodo za sedaj držali ob strani in da prepuste italijanskim in jugoslovanskim zastopnikom, da skupno in medsebojno iščejo podlage za sporazum. Gotovo je — pravi rečni list —, da žele vsi sporazuma, in ravno tako gotovo je, da je spor stopil v fazo, ki je manj akutna. (Če imajo te vesti pariski listov realne podlage, bi mogli vendar zabeležiti znamenit korak v dejstvo, da se je Italija začela pogajati z Jugoslavijo. Opozorjamo na včerajšnji notico pod naslovom »Veliko vprašanje«, kjer smo se na podlagi »Secola« dotaknili vprašanja, ali ne bi bilo koristne za obe strani, če bi takoj bile stopile v direktna pogajanja, da bi mogle reči: Pariz mi ne potrebujemo tvoje posredovanje, naše stvari uredimo že sami. Lahko bi odbijale vsak odpor. Razločno nam govori tako vprašanje porazdelitve brodovja. Pripr. ured.)

Porazdelitev brodovja bivše Avstro-Ogrske.

MILAN, 17. »Secola« poročajo iz Pariza: V komisiji za vzpostavitev so začeli včeraj zopet z razpravljanjem vprašanja avstrijskega trgovskega brodovja. To vprašanje je prešlo dve fazi: prva je bila italijansko-jugoslovanski napori za razdelitev brodovja med razna pristanišča Jadrana; druga: italijanska pritrditve načela skupnega vojnega plena.

Ne moremo razumeti po došli nam vseh, je-li gre sedanja akcija naših zastopnikov za tem, da bi med tema nasprotnima si stališčema prišlo do poravnave; tem manj pa moremo razumeti v tem slučaju, kako se morejo nadejati uspeha. Med tolikimi misterioznimi domnevmi je ena pa gotova: Anglija bo imela, če seštejemo svote, trgovsko brodovje skoraj enako, kakor je imela pred vojno; nečesar, pač pa odjemljejo morskaj, dobe 700 tonelov. Gorje siromakom!

Prvi plenarni sestanek avstrijsko-nemških delegatov.

SAINT-GERMAIN, 17. Francoski, angleški, italijanski in avstrijsko-nemški delegatje so imeli danes predpoldne prvi plenarni sestanek, kjer so razpravljali o vprašanjih prehrane Nemške Avstrije.

Brockdorff pred odhodom?

CURIH, 17. Iz Frankobroda javljajo: Poročevalce »Frankfurter Zeitung« iz Versailles opozarja na možnost, da Brockdorff odpotuje v Berlin. To potovanje pa ne bi pomenjalo, ne da se pogajanja prekinjejo in tudi ne, da se zavlečejo. Odšel bi le za najkrajši čas radi tega, ker je potrebno, da se načelniki delegacije porazgovorijo z vlado.

Kako se razkosa Turčija.

PARIZ, 17. »Echo de Paris« piše: V nekoliko tednih, a morda tudi v nekoliko dneh preneha obstanek turške države. Zdi se, da je konferenca trdno odločena za to, da se Turčija popolnoma odpravi kot neodvisna evropska država. Del evropske Turčije se prisodi Grški, drugi del jo tvori novo mednarodno državo Carigrajsko, ki se bržkone postavi pod ameriški mandat. Tak mandat se je ponudil Franciji, ki pa ga je baje odklonila. Armenija postane država pod protektoratom Amerike. Mezopotanija in Palestina ostanejo Angliji. Sirija se odklone Franciji, ki pa bo imela tudi dele mandatov na planoti Anatolije. Italija utegne dobiti okraj Adalijo in predvsem protektorat nad Turki, ki bodo imeli v Brusi in Koniji svojo novo prestolnico.

IZ FRANCIE.

Socialistična parlamentarna skupina in mirovna pogodba.

PARIZ, 17. Socialistična parlamentarna skupina, sestavljena se v boursbonski palači, je določila 23. junij 1919. sva članov, pripadajočih vsem

PODLISTEK

Nikolaj Sevirjov.

Ruski pisatelj M. Arčbašev. — Posvojenil M. A.—.

Čas je hitel in krčevito biele srca je ponehaval, hropenje se je ublazilo in tesna trdnost mu je odprla stisnjene pesti. Kakor bi se bilo v njem nekaj razdvojilo, nekaj skrajno napetega, tako so razpadala njegova čustva in misli, kakor počene strune. Prevzel ga je oni odreden, mrtvaški mir, ki se polasti človeka, kadar mu denjeo zanjko na vrat in mu ne more več pomagati nobena pozemska niti nebeska moč. Prevzela ga je popolna ravnodušnost in če bi se bili v tem trenutku prikazali njegovi zasledovalci, gotovo bi se ne bili branili. Njegova fizična odporna sila je bila zlomljena. Krog njega so se dvigali beli, megleni stropi, ogrinjajoči ga, kakor mrtvaško platno, in so ga ločili od sveta. Tiho zvonjenje je zaslišal, in zaželel si je samo, da bi v tej temi, miru in nepremičnosti poginil. »Ne smem zaspati,« se je dejal; toda težka meglja je oblegala z nepremagljivo silo njegov duh in mu je oropala svojo zavest, tako da je cele minute spal z odprtimi očmi. Od časa do časa se je prebujal, in takrat se

tendencam stranke, ki naj skupno s šestnajstoric, imenovano od upravne komisije socialistične stranke, prouče klavzule mirovne pogodbe Skupina je sklenila na to, da predloži resolucijski predlog, »pozivajoč vlado, da izroči vsakemu poslanec po en izvod mirovne pogodbe. Končno je sklenila, da bo podpirala zahtevo, da se imenuje posebna komisija z nalogom, da prouči klavzule mirovne pogodbe.

Cottinu so prečitali pomlosten dekret.

PARIZ, 17. Pred tretjim vojnim sodiščem se je izvršil epilog afera Cottinove, napadaleca na Clemenceaua. Prečitali so mu dekret, ki smrtno kazen, v katero je bil obsojen dne 14. marca, izpreminja v deset let zapora. Cottin ne nosi še oblike obsojenec, marveč je imel na sebi modro obleko, v kateri se je predstavil tudi na razpravi. Imel pa je kase in brke popolnoma ostržene. Ni imel ne ovratnika, ne zapetice. Brezbržno je poslušal čitanje dekreta, ne da bi napravil kakke opazke. Potem se je nagnil k svoemu branitelju, kakor da mu hoče naj reči, toda stražarji so ga odstranili takoj.

IZ NEMCIJE.

Aretacije boljševikov v Monakovem.

CURIH, 17. Iz Frankobroda se poroča: »Frankfurter Zeitung« doznava iz Monakovega, da je bil, kakor poroča bavarsko trgovsko ministrstvo, aretiran dr. Neurat, predsednik osrednjega gospodarskega urada.

Lenjin ponuja pomoč Nemčiji.

CURIH, 18. Nemški listi poročajo iz Moskve, da je Lenjin predložil osrednjemu svetu boljševiške vlade ententno mirovno pogodbo. Lenjin je izjavil, da hoče francosko-angleški kapitalizem uporabljati mirovno pogodbo za mirno sredstvo ter je izjavil izrecno, da bo Rusija podpirala Nemčijo, kakor hitro se izjavi le-ta, na kateri strani hoče iskati svojo rešitev, ali na vzhodu ali na zapadu.

Papežev pozdrav nemški socialistični republikli.

BASEL, 17. Iz Berlina poročajo: Predsednik nemške republike je naznanil papežu, da je prevzel predsedstvo nemške republike, a papež mu je odgovoril, toda pismo je prišlo prepozno, ker je bilo zadržano na monakovski nuncijaturi, dokler je bila republika v rokah Svetov. Papež je pisal: »Papež Benedikt XV., odličnemu in častnemu Frideriku Ebertu, pozdrav in apostolski blagoslov. — Dobili smo Vaše pismo, v katerem ste nam ljubezljivo naznanili, da ste bili februarja t. l. izbrani v nemški narodni skupščini za predsednika nemške države, ter da ste to čast sprejeli. Zahvaljujemo se Vam za to pismo ter Vam čestitam na tej visoki časti, ki Vam je bila poverjena, in tem več, ker ugotavljamo, da Vam je dosti na tem, da ostanete odnošaji med našo apostolsko stolico in nemško državo ne samo isti, temveč da se vedno bolj utrdijo. Imeli ste prav, ko ste smatrali, da Vam ne bo mankala tudi naša tezađevna pomoč. Vračamo Vam čustva spoštovanja in udanosti, ki ste nam jih izrazili ter prosimo Boga, naj Vam da mir in srečo. — Oddano v Rimu, pri Sv. Petru, 2. apr. 1919, v petem letu našega papeštva. (Podpis): Papež Benedikt XV., monsignor Pacelli, apostolski nuncij na Bavarskem, je danes dopel v Švico, kjer ostane, dokler se notranje bavarske zadeve ne obrnejo na boljše. Monsignor Scoppa, nuncijev tajnik, je na potu v Rim, kjer bo poročal papežu o političnih in verskih razmerah tega naroda.

Obsedno stanje v Stettinu.

CURIH, 17. Iz Stettina se poroča: Z ozirom na včerajšnje dogodke, tekem katerih je bilo več trgovin oplenjenih, ter so bile nasilno odprte kaznilnice ter izpuščeni jetniki, je bilo proglašeno obsedno stanje. Zaprle so se šole, banke in trgovine, izvzemši ženske. Ustanovila se je meščanska straža. Število žrtve se ni znano.

IZ RUSIJE.

Finlandske čete proti Petrogradu?

PARIZ, 17. Iz Kodanija javljajo: »National Tidende« poroča, ne da bi označil svoj vir, da se general Hein bliža Petrogradu na čelu finlandske vojske. Dospel je v Biel Ostrov. List pravi tudi, da so boljševiške oblasti ostavile Petrograd.

Senzacionalna razkritja o zavzetju Odesa.

PARIZ, 17. Brzjavke od maksimalistične strani, datirane iz Karkova in Moskve, poročajo senzacionalna razkritja o zavzetju Odesa. Zavezniki so mislili, da morajo ostaviti mesto, ker je bilo obklojeno od boljševiških sil. Svjetska vlada pa poroča, da je general Grigorijev, ki je vkorakal v Odeso na čelu ruskih čet, reakcionarec in izda-

je spomnil na vse. Vzporepetal je, pogledal okrog sebe in zopet zadremal. Vsi delotika z vlažno ilovico se je neprenehoma stresal.

Tik pred njegovimi očmi se je vil na počeni steni vzorec stilizirane rozete, in to ga je silno bolelo. Včasih je razločno videl, da je to kos razbitega marmornja, na katerem se je še dalo razločevati cvetlice, potem je naenkrat te vzorce obdala meglja, in zdelo se mu je, da se, se pregibajo, postajajo vedno daljše in širše in sestavljajo strahovit človeški obraz. Končno je moral vendar podpreti, kajti po tem — kakor se mu je zdelo — po kratki dobi je odprl oči, in obdajal ga je temnomoder mrak gor po razvalinah in se strinjal v kotih v goste snovi in lezel naprej skozi vrata v prazne dvorane. Sence so se premikale naokrog, kakor bi bile nekdanji stanovanjci v tej hiši, kakor bi bile tukaj ljubile, trpele in uživale, pa tudi tukaj umrle in se vzbudile k novemu življenju.

Sevirjov se je prebujal. Zdelo se mu je, kakor bi ga kdo silno sunil. Nekaj posebnega se mu je zgodilo: prvi trenutek ni vedel, kje se nahaja in kaj se je za njim zgodilo; blazna ekstaza se ga je lotila in imel je občutek, kakor bi bilo njegovo srce iz tankega stekla.

Spomnil se je na velikansko vizijo. Halucinacija je imel, in že davno omedleli spomni

jalec proletarijata, tako, da je Komenov, člen sovjeta in delegat za Ukrajinu, bivajoči v Karkovu, proglasil proti njemu sveto vojno ruskega proletarijata, napovedujoč, da boljševiki skoro zopet zavzamejo Odeso. Naglašujoč, da se te vesti zde resnične, vprašuje »Matine«, kakšno so bila nesporazumljenja, vsled katerih so zavezniki mislili, da so prisiljeni v izpraznjen Odeso?

IZ BOLGARSKJE.

Vzpostavitev trgovinskih odnošajev med Bolgarsko in Italijo.

BERN, 17. »Correspondance Balcanique«, glasilo bolgarske tiskovne pisarne, objavlja: Dne 26. marca je prisel v Varo (bolgarsko pristanišče) italijanski parnik »Costantino-poli«, naložen z raznim italijanskim blagom. Dohod tega parnika je bil pravi praznik za prebivalstvo Varne, ki je gostom posvečalo vso pozornost.

IZ POLJSKE.

VARSAVA, 17. Poljski deželni zbor je soglasno odobril predlog, predložen od socialističnih poslancev, ki izjavlja slovesno, da poljska republika ne nameruje na noben način priključiti velike kneževine Litvanske k Poljski, ter da želi zveze z narodnostmi te kneževine na podlagi pravice samoodločbe. Poljske čete so izsilile prehod preko reke Stohod.

Iz pogovora s štajerskim rojakom.

I.

Mednarodnost, bratstvo, enakost si je zapisala socialna demokracija na svojo zastavo. Lepe so te besede, vendar slovenskemu delavcu so prav malo koristile. Kdor količkolj pozna prejšnje razmere v slovenski domovini, ve prav dobro, da nikjer niso toliko prezirali slovenskega delavca, kot ravno v mednarodni socialni demokracijski organizaciji. Ali je mednarodnost pri nas bila sploh mogoča? Ne in ne! Mednarodnost ni pomenila za slovenskega delavca mednarodnost, ampak naravnost nemškutarstvo. Slovenski delavec ni bil tako daleč, da bi pri svojem pohlevnem značaju mogel kljubovati mamečim besedam naših narodnih nasprotnikov, ki so obetali odpadnikom nebeša že na zemlji. Obetati, pravim, saj besede niso držali nikoli, pač pa so izkoristili slovenskega trpinca za najslabše plačana mesta. Mednarodnost je tista kuga, ki nam je požrla že tisoče naših tovaršev, ki so svoj čas kot pridni in nadarjeni Slovenci stopili v delo, v katerem jih je ravno duh mednarodnosti tako omamila, da se sploh niso in se več ne zavedajo, da jih je rodila slovenska mati in se celo sramujejo svojega materinega jezika! Ne smemo se temu čuditi, saj so obdajali našega človeka v tej organizaciji ljudje, ki naravnost zaničujejo naš jezik, ki so vedno hvalili le blaženo nemščino. Z našim človekom niso nikdar izpregovorili domače besede. Slovenski trpin si slisal svoje materine govorice ne na zborovanjih in shodih, ne v osebnem pogovoru, zato je počasi otrpnil, obupal nad tem, da bi bil mogoč napredek Slovanstva, ter je izgubil zadnjo iskrico ljubezni do rodnih krude in do materine govorice. V resnici je mednarodnost nemških soc. demokratov vedno bila le humpav. Očita resnica je bila in je še, da vlada v nemški soc. dem. organizaciji strogo nemško-nacionalen duh. Saj še sedaj pišejo, da so »vsemnemci«. V prvi številki 1919 soc. mesečnika »Der Kampf« stoji razločno na strani 29: Die deutsche Sozialdemokratie wird immer »grossdeutsch« sein (nemška soc. demokracija bo vedno »vsemnemška«); in nekoliko nižje na isti strani beremo: Weder Militärgehalt noch Ausbrennungspolitik wird die Arbeiterschaft davon abbringen, restlos weiterzukämpfen für die nationale Freiheit des deutschen Volkes als Vorbedingung für den sozialen Befreiungskampf. (Ne vojska sila, ne izgladovna politika ne bo odvrgla delavstva od boja za narodno svobodo.) Mednarodnost so zahtevali samo od drugih, sami so bili in so še vedno sovražniki vsega, kar je malo diši po slovanstvu. Ravnotaki so kot njihovi nemško-nacionalni bratje, samo z razločkom, da so nemški nacionalni odkrito priznavali sovražstvo ko našega naroda, medtem ko soc. demokracije tega na zunanjo niso »kazali«. Kdor ne verjame, naj povpraša tovaršice, ki so se udeleževale društvenega delovanja v Mariboru, Celju, Ptujju. Če le kdo hoteli govoriti slovenski na kakem zborovanju, je hitreje zletel ven, kot je prišel noter. Slovenskemu delavcu na takih prireditvah niti privaten pogovor ni bil dovoljen v slovenskem jeziku. Zadnje čase pred vojno so se morali kloniti tudi soc. demokracije slovenskemu jeziku, ali to je na Kranjskem in na Štajerskem je pa vladal slej ko prej nemški jezik.

Mednarodnost noče poznati narodnostnega čuta in zavednosti, ki je za slovenskega delavca življenjski pogol. Nemci so pred vojno prišli k ogromno silo od severa na nas in prej ali slej bi nas gospodarsko popolnoma zasvojili in ugonobili. Soc. dem. organizacija bi nas ne mogla braniti vsled svojega programa. Trdila je sicer vedno, da so se vzbudili v njem, ali pa so bile to le stvori njegovih utrujenih, izmučenih možgan. »Kaj se je zgodilo? Kaj sem videl?« se je vpraševal ves preplašen. »Nekaj strašnega, pomenljivega, v čemer se vtopi življenje, kakor kaplja v morju... Kaj je bilo to?... Spomniti se moram... Moram...« Zdelo se mu je, kakor bi železen svet zadržal njegove oči. Za njim pa bi se svetlikala svetloba, ki bi mu morda omogočila razločevanje; toda njegove moči niso zadostovale in to je mučno vplivalo na Sevirjovo zavest. Sanjal je, da je do smrti izmučen možičelj z razkuštrano brado, in da leze po navpičnem, strmem prepadu. Za njim prihajajo ljudje v gostih množicah, kakor črni valovi, in tudi oni plezajo za njim, da bi ga ujeli in na kosce raztrgali. Milijoni rok hlatajo po njem, grabijo njegove noge, njegovo suknjo, mu trdajo obleko raz telesa, toda on pleza vedno višje. Njegovi preganjanci ostajajo daleč za njim, komaj jih se vidi. Cisto samo stoji tam gori v vrtlogih višini, sami ostri veter ga obdaja. Še višje gori na skrajnem vrhu pečine naenkrat zagleda dve postavi, ki sta višji kakor svet in sta sami v neskončni prostornini. On čuti, da imata v sebi uganjko njegovega življenja, čuti, da bo prav kmalu izvedel, čemu je moral splezati na to strašno, samotno višino, čemu so ga črni

valovi ljudi tako ježno preganjali in čemu ga hočejo uničiti na vsak način. Obe temni postavi sta se oddaljili od njega; toda vedno večji postajata in se mu približujeta. Sevirjov beži proti njima z nerazumljivo naglico in zavest, da je našel rešitev uganjke, navdaja njegovo srce z največjo blaženostjo.

»Pravijo, da človek občuti to nepopisno srečo, ki se je ne da primerjati z nobeno drugo, samo v trenutku, predno zblazni; o, to vem!« si je dejal Sevirjov in začutil, da sanja. Z nadčloveško silo se je oprjel teh sanj, da bi videl njihov konec: gledal je razpoklo petino v nedosegljivi višini, oddaljeno sonce, neznanško oddaljenost razgleda z mesti, zaviti v živo megljo, svetlo modrino daljnega morja. Nad vsem tem pa so se dvigali dve temni postavi...

Prva stoji sama s prekrizanimi rokami, njeni košeni prsti se zadržajo globoko v lastno meso in veter se igra z njenimi razkuštranimi lasmi. Oči ima zaprte. ustnice stisnjene; toda fine, kakor zlomljene poteze nastoji izraz oduševljenosti, v lastno meso vrti prsti se trevijo. Obdajajoča in tresoča se atmosfera je postala kakor struna, ki se je vesled neznankega duševnega napora začela treseti... Druga postava leži na z razvalinami pokritem, ravnem kraju. Njeno krasno telo se pri-

valovi ljudi tako ježno preganjali in čemu ga hočejo uničiti na vsak način. Obe temni postavi sta se oddaljili od njega; toda vedno večji postajata in se mu približujeta. Sevirjov beži proti njima z nerazumljivo naglico in zavest, da je našel rešitev uganjke, navdaja njegovo srce z največjo blaženostjo.

II.

Med vojno so nemški soc. demokrati zagnali svojo mednarodnost med staro šaro in se pokazali kot najhuši nemški nacionalci. Ko je zverinski Viljem zažgal svetovni požar, so se mu pridružili nemški soc. demokrati. Niso protestirali proti svetovni vojni. Ko je nemška zver hotela žrtvovati milijone človeških življenj svojemu imperijalizmu, da zavladajo človeštvu in ko so odkrila vsa pogajanja, je ostalo še eno upanje — internacionala. Upali smo, da nemški socialisti z očitnim nastopom preprečijo krvavo morijo, ki je bila naperjena proti svobodi in civilizaciji vsega sveta, zlasti pa proti Slovanstvu. Ves svet je to upravičeno pričakoval od internacionalce, saj so bili internacionalci največji oznanjevalci miru in rekli bi apostoli zblizanja in prijateljstva vseh narodov. Zastonj je bilo vse pričakovanje; prišlo je do vojne. Zažarel je horizont od vzhoda do zahoda, jeli so grmeti topovi in padale so ogromne žrtve. Še vedno je tlelo rahlo upanje, da ugledamo krčela hrabrih mož, ki so ostali zvesti svojim idejam in si nadeali naloge, da poskusijo po možnosti ugasniti grozni požar. Toda ni bilo teh junakov, ki bi ostali zvesti svojim načelom in bi začeli boj proti barbarstvu nasilju nemških vojnih bogov. Mesto, da bi jeli gasiti, so jeli dokladati na ogenj polena, in da dokažejo višek svoje nedoslednosti, so položili tudi svoj »rdeči prapor«, simbol svobode, prijateljstva in ljubezni, na ta ogenj in ga žrtvovali svoj imperijalistični nemški domovni. Izdali so Marksa in njegovo teorijo, kakor je Judež Iskarjot izdal svojega učnika. Vpili so, da je domovina v nevarnosti, vse drugo naj bo pozabljeno.

Soc. demokrati drugih narodov so se obračali na nemške sodruge, naj ustavijo svetovno klanje. Nemški sodruge niso slišali obupnih klicev svojih tovaršev. Ko je propadla Rusija in so ruski sodruge hoteli skleniti pravičen mir, se niso oglašali nemški sodruge, da bi zahtevali tak mir. Niso protestirali, ko je nemški general s pestjo tolkel po mizi in v svoji nadutosti vpil, da nemški meč ne pozna socializma. Bil je najlepši trenutek, da bi nemški sodruge pokazali svojo mednarodnost. Nemški socialistični listi, med njimi posebno »Vorwärts«, so pisali, da je zmaga nemškega meča prinesla lepo bodočnost nemškemu narodu in delavcu. Ko so začeli Nemci v spomladu l. 1918 pridirati na Francosko, je pisal »Vorwärts«, da s sovražniki ne smemo skleniti sporazumnega miru, le nemški meč mora odločiti.

Toda usoda je hotela drugače. Propadla je nemška sila, pokopan je nemški militarizem in nemško ljudstvo, ki je odobravalo zverinstvo in zločinstvo svojih militarističnih bogov, je ponizano in obupano. Sedaj so se oglašali nemški sodruge zopet s svojo internacionalo. Obrnili so se na francoske, belgijske in angleške sodruge, da bi pomagali nemškemu sodrugom in ne pustili uničiti nemške domovine. Ali sedaj sodruge izven nemskih ne poznajo ne internacionalce, ne usmiljenja, kakor ga prej niso poznali nemški sodruge.

III.

Mirovna konferenca sodi in razsoja, krp kričev, imperijalistični mir. Nikjer ne vidimo svetovne internacionalce, da bi tem sodnikom povedale, da zahteva svet pravičen mir. Francoski, angleški in drugi socialisti so istotako najprej oglašali in potem šele internacionalisti. Kakor vidimo, imajo vsi mednarodnost le toliko časa na jeziku, dokler ne škoduje njihovega narodu. Zato pa slovenski delavec ne bo poslušal več lepih besed o internacionalci, ker so le pesek v oči, ki naj slepi slovenskega delavca, da bi pozabil na svoj rod in častil nemškega mečnika. Nemški kapitalizem in nemški internacionalizem, čeravno se prepirata med seboj, imata oba enake cilje: oba sta imperijalista. Nemški kapital je hotel obvladati svet z mečem, nemški internacionalizem je pa pilonir, ki pripravlja prvemu pot in je nevaren tembolj, ker prihaja hinavsko in prilizneno ter pod krinko lepih besed in naukov vrši svoje narodovalno delo. V plačilo mu pušča kapital vladno nad drugorodnim delavstvom. To je izraz nemške duše, ki je bila in bo v svojem jedru vedno nacionalna, naj si že nadevle črna ali rdeča plašč. Uničen je nemški kapitalizem, razkrinkana je nemška internacionala, svetovna vojna je pokazala narodom, da so Nemci vedno lažarji. Prihali bodo k nam z novimi načrti in njihovi priganjki med nami so že zopet začeli vpiti: živela internacionala! Ti slovenski delavci-trpin, zamaši takim ljudem usta, zabrani delovanje ljudem, ki zopet gladijo po nemškemu imperijalizmu.

Slepijo slovenskega trpinca z raznimi puhlimi frazami. Najrašji vpiljo: Kaj narodnost, zelodec je prva stvar! Kaj mi pomaga, da sem Slovenec, če pa stradam! Resnično je to, dragi sotrpini, toda zakaj pa Nemec ne proda svoje narodnosti, dasi-ravno se mu ne godi nič boljše, nego tebi? Stradal boš in stradali bodo še hujše tvoji otroci, če ne skrbimo za to, da na domači zemlji dobiva kruha domačin. Narodnost je za slovenskega delavca največje socialno vprašanje! Zato se ne da premetiti, slovenski delavec, z ležimi besedami. Bodi socialist, ker le s socializmom si zboljšaš svoj položaj. Vendar pri tem ne pozabljal svojega

naroda, ne zaničaj govorice, ki te je ušla tvojla mati in tvoj svojo domovino, svojo rodno grudo! Slovenski socialist se mora odločno zavedati svoje narodnosti! In tega se boljše preganjali nemške lažinternationalci! Bojlo se narodnega socializma med slovenskim človeštvom, ker potem je odklenalo za vedno njihovega gospodstvu med in nad nami. Živel narodni socializem!

I. Zelenka.

Ženski vestnik.

Poselsko vprašanje.

Oni, ki so natančno prečitali moj dopis v »Edinosti« dne 11. majnika, so se gotovo uverili, da je poselsko vprašanje treba drugače rešiti, nego vprašanje delavk, ki delajo v različnih industrijskih podjetjih. Tudi so mi nekateri svetovali, da bi bilo bolje, da napišem brošuro o tem važnem poselskem vprašanju. To lahko ukrenem pozneje. Danes hočem le v kratkih potezih očrtati, kako bi se dalo urediti to pereče poselsko vprašanje. Čudil se bo marsikdo, da nisem niti omenila v svojem dopisu »Zavoda sv. Nikolaja«, zavetišča za brezposelne služkinje v Trstu, češ, kaj je treba druge organizacije, saj zavod zadošča poselskemu vprašanju. Ali temu ni tako! »Zavod sv. Nikolaja« se je ustanovil, ko ni nihče mislil na organizacijo služkinje, izvzemši ustanoviteljsko samo. Bili so časi, da se ni smelo niti sprizati vprašanje o kakih organizacijah služkinj. Dokaz naj bo ta, da so šteli ustanoviteljsko med one, katerim ni vse v redu v glavi. Celo javno se je govorilo, da se ji je zmešalo, ker ustanoviteljica zavetišča za služkinje. Bili so žalostni časi! Nasprotno je vse ustanovitvi zavetišča. Oviralo se je vse in protivilo se je vsemu, kar je pripadalo k imenu izobilnaja razmer služkinje, katera ni imela nikakih pravic ter jo je smelo vse zatirati. Takrat bi bilo vse nasprotno organizaciji služkinj. Ustanoviteljica se je torej morala, ako je hotela zboljšati položaj služkinje, ozirati na tačasno mišljenje in čustvovanje občinstva, da bi vsaj bolikotkorko branila te sirote pred izkoriščanjem. »Zavod sv. Nikolaja« je vsi tekem 21 let v polni meri svojo nalogo ter je nastopal obče koristi služkinje in gosposdinje. Da je služkinja v Trstu postala človek, se mora zahvaliti edino le »Zavodu sv. Nikolaja«. Vse, kar je služkinja dosegla tekem 21 let, je zaslug »Zavoda sv. Nikolaja«. Svetovna vojna pa je končno vendarle pomnila med staro šaro vse zastarele predsodke. Novi nazori vstajajo ter silijo v osredje. Gorje čemu, ki ne razume toka časa ter hoče zaustaviti reko, katera drvi z vso silo naprej. Dokaz temu je, da služkinje hodijo plakat, da naj se jim zopet odpre zavetišče sv. Nikolaja, katero je vsled sojenih razmer brez stanovanja. Dan za dnem prošilo, da naj zavod začne zopet posloovati, ker brez zavetišča ne morejo živeti. Kedaj se jim bo mogla izpolniti ta želja, kdo veli? Upam pa, da tedaj, ko bo ustanovljena organizacija služkinj, bo zavod prejel zopet svoje človekoljubno delo, seveda ko se popolni, kakor zahtevajo sedanja časi. Moje mnenje je, da bi se organizacija izvršila na tak način, da bi ne bile zastopane same služkinje, pač pa vse žensstvo, katero naj se razdeli v več razredov.

1. Vse službovalce mladence od najvišje do najnižje stopnje, t. j. od governantke do pomivalke. Vsak razred naj bi plačeval mesečne prispevke po stopni plače itd.

2. Prisilili se morajo gosposdine, katere bi potrebovale službovalce, da plačajo v skupno blaginjo vsak mesec določen prispevek ter vsaki-krat, ko najemajo novo službovalko posebno pristojbino.

Vsi prispevki, katere bi plačale gosposdine, naj bi se stekale v zaklad za obdelo in stare služkinje.

3. Nabirale naj bi se članice tudi med delavkami, katere naj bi plačevale majhne mesečne prispevke. Denar naj bi se uporabljal za duševno razvedrilo, društvene prireditve, nakupovanje knjig, časopisov itd.

4. Kot izredni člani naj bi pristopali tudi moški delavci ter plačevali majhne prispevke, da bi ženska organizacija lažje skrbela ter najetje, ali nakup lastnih prostorov, izobraževalna sredstva itd.

5. Članica naj bi bila vsaka žena, bodisi delavka, služkinja, samska, ali poročena. Zato pa, da plača majhen znesek mesečno, naj bi bila deležna koristi, ki jih nudi društvo s svojim izobraževalnim, razvedrilnim stroštv.

Moje mnenje je, da bi bilo najbolje, ako bi »ženski dom« stopil v stik z »višjim kulturnim svodom« ter sporazumno žnjim deloval v blagor našega ženstva. Uspeh bi bil tako večji, če bi imela »ženski dom« v glasilu »Naša žena« veliko čeno pri svojih tovariših v »višjem kulturnem svodu« ki so možne, katerim je gotovo tudi na tem, da se naša žena popolnoma dvigne do one stopnje, katera ji pripada.

V priložnem dopisu hočem podati nekaj posebnih dolžnosti gospodinj in naprav služkinj ter istotako dolžnosti služkinj naprav gospodinj, da se vsi deli do sporazuma ter se odstrani zapreke znojnega medsebojnega življenja.

Kremenova.

Domače vesti.

res zasluž. V grozni bedi je skočila v Londonu mlada žena z otrokom v naročju v vodo. Otroci so tonili, njo so pa še živo potegnili ven. Zapri so jo, a dobila je samo par mesecev zapora, ker to ni bil umor. Ko je bila še v ječi, je dobila letniški dovoljnik pisma, v katerem se ponuja neki mož, da jo bo poročil. Bil ji je čisto tuji, a rekla je, da je želela imeti otroka tako prestele, da je skočila poročiti jo in ji v novem domu ponuditi novo srečo. Mlada žena je poudbo sprejela in postala »srečna par«.

Zastrupljanje z mesom. Služaj zastrupitev z zastrupljenim mesom orjelo pogosto v poletu. Sesečano meso je radi tega najbolj nevarno, ker se prične kvariti najprej. Če je na toplem in vlažnem mestu, jih čeb v kratkem času plesnoba in gnilloba. Sesečano meso je pogosto že pokvarjeno, ko samo na sebi ne kaže znakov pokvarjenosti in gnillobe. Največ slučajev zastrupitve se izteče dobro, a pogosto so vzroki tudi slučajni smrti. Zastrupitev se pojavi takoj po nekaj urah v glavobolu, vrtoglavici, bolečini v mišicah, v zatliku in ledjih. Zdravljenje se izvrši na ta način. Na se prebavni organi kolikor mogoče naglo in popolnoma izčistijo zastrupljeni jedi. Prva pomoč je močno sredstvo za čiščenje. Veliko vlogo za to igrajo srce in žilci, ki jih je treba umiti z vso močjo in vsemi sredstvi. Zdravnik je treba poiskati takoj. Da se izogne tvari nepotrebnemu obolenju, je treba zelo paziti pri kupovanju mesa in ga porabiti takoj, ne ga pustiti, da stoji na mestu. Posebno paziti je treba sasečati in peči takoj. Na stroj za sasečanje je treba zelo paziti in ga držati v največjem redu.

Stoletne pravde. Pri starem državnem sodišču v Wetzlarju so trajale pravde še v novejšem času več sto let. Proces, ki so ga imeli med seboj mesečni iz Campan in Vagneres, se je začel leta 1254. In končal leta 1892. V tem kraju je bil še en daljši proces, na katerem so delali mnogi pravniki vse življenje, sli v grob in pustili stvar prenešeno svojemu nasledniku. Rekord pa je dobil preprič med grofom Reverskim in nekaterimi prebivalci Donzija. Pravda je začela leta 1210 in se je odločila šel leta 1898. Trajala je 688 let. Naši predniki niso bili tedaj dosti boljše od nas.

Ženska proti ženski. V Italiji, posebno južni, niso vročkovni samo moški, temveč tudi ženske. Ki prav tako kaže segajo po otroci, da se maščujejo, kakor moški. Taka vročkovna in maščevalna ženska je neka Ivana Fiano v Napoli. Doživela sama lepa in mlada, je opazila, da je začela pred sedati svojemu soprogu, ki je je obratiti svoje oči drugam, za neko Anunciato De Rosa. Izpovedka Ivana ni mislila, da bi znalo postati iz te stvari kaj hujšega, toda ko se je prepirala, da je ona dva varata v polni meri, tedaj pa ji je zavrel kri. Najprej je izbruhnila strahovito nevihtna črna, potem pa je Ivana pograbila bodalec ter črna čakat svoje nasprotnice. Pričakala je in in ji patkrat zasadi bodalec v spodnji del telesa. Težko ranjeno so napadeno prepeljali v bolnišnico, na padalko pa pozneje v zapor.

Praktičnost angleških hotelijev. O tem pripoveduje Kipling sledečo zgodbo: Kiplingov vrt je mel z vogalom na neko pot, po kateri je drvel večkrat na dan hotelski avtomobil. Nekega dne pa je bil sofer v »ročeh«, zato je zavozil v zle vrt, porul in poškočeval tudi nekaj drevesc. Kipling je pisal hoteliju, naj mu povrne škodo, a ni dobil odgovora. Slavnost mu je pisal drugič, a ni bil pisal mu je tretjič, še manj! Kaj naj ukrene! Napravil se je in stopil do hotelija ter se pritožil. Hotelir je poslušal to pritožbo s spoštovanjem in mu je odgovoril: »Mister Kipling. Vaše prvo pismo sem prejel nekemu zbiralcu znamenitosti za en funt sterling, drugega za tri funte, za tretjega mi je prinesel kar pet funtov. Prosim, da mi pišete še parkrat; na ta način bom spravil skupaj svojo in plačal škodo... Kaj mi je hotelir? Boljševiki v šoli. Povsodi so, zakaj ne bi bil tudi v šoli? Načelnik pripoveduje o boljševizmu v ruski šoli zanimive stvari. Špotečka so bile zahteve majhne, a so postajale vedno večje. Škicall so šed in si prepovedali vsako nadzorstvo učiteljev ter proglasili svobodo kačenja na cesti in v šoli. Veliki so tudi razredniki sami, ali čpu stili nečloveški jim profesorji. Sledeča šola ima e stenske, h katerim na ruse profesorjev s tem, da zastražijo vhođe. V neki gimnaziji se je zgodilo, da so stavalji profesorji. Dikali imajo šolske svete. Šole nadzorujejo starši in — šolski sluga. Brez podpisa teh ne dobe profesorji plače; tudi dopustne so podpisane od šolskega sluga. Sledečije se odpuštili vse profesije in izvolili nove. Program pouka je bil spremenjen. Latinsčino in grščino so odstranili. Tudi moderne jezike so zmanjšali. Vpeljali so novo »kmečko« ortografijo, iz zemljepisa se uče samo Rusijo. Iz zgodovine se učijo preteklost samo v glavnih potezih, veliko pozornost pa obračajo na revolucijo. V vsaki šoli je enako dijakov in dijakin. Profesor ne sme vzemirati učencev z izpraševanjem, kadar bi hotel, tudi ne klasificirati... Dostil človek ne bi verjel, a v Rusiji je mogoče marsikaj, v zapadni Evrop. pa tudi.

Zdravilišče za divje zveri. To je pa nekaj posebnega in vendar je resnica. Roparske živali, katere je treba imeti zaprte v kletki, a so bile navajene na prosto življenje v prazgadih, se loti pogosto posebna bolezen, domotožje, tako da postanejo slabe volje, so razdražljive in dostikrat nočejo več jesti, tako da slečnoji poginejo. V Ameriki so pričeli misliti na to, kako naj jih ozdravijo. Pričeli so jim delati poseben sanatorij, ograjen del divjega pragozda, v katerega spustijo bolno žival, da začne zopet živeti po svojih naravi in se ji povrne zdravje. Tudi se napravili tako, da žival vzame plen na svoj način in ga razgrza. V ta namen so nagatili kožo umrle, neprimerno napetemu stanju... in naenkrat je vse izginilo. S tresočimi, na pol odrevenimi nogami, bled in preplašeni se je Sevirjov dvignil in oprijel z obema rokama za steno.

»Motil si se... motil... motil...«
Hoče se zoperstavljati, usodepolne besede bi rad ponovil. Toda borni človeški glas se je izgubil v vsemirju brez učinka; vrha, h kateremu si je prizadeval, ni mogel dospeti. Slabotne človeške roke so zdrgnile, ni mogel do petini. Slabotne človeške roke so zdrgnile ob pečini. Z človeškim naporom se je hotel obradati; toda kamen je ostal mrzel, nepremakljiv in mogočen. Majhno, krčevito napeto telo se je zvrnilo v prepado....

V strahu pred grozovitjo smrtjo je vzplamtel njegov duh in Sevirjov se je prebudil.
Okrog njega je bila tema.
»Kaj sem videl?... Smrt... Ali ne?... Ali naj umrem ali naj zblaznim?... Čemu to... čemu...?«

Zdelo se mu je, da je treba še malega napora, poslednjega napora, pa bo izvedel vse. Dvomljive, nedoločne besede so se mu podile po glavi. Naraščale so, priključevale in videl jih je boljše... Njegov duh je bil v neizmerno napetem stanju... in naenkrat je vse izginilo.

S tresočimi, na pol odrevenimi nogami, bled in preplašeni se je Sevirjov dvignil in oprijel z obema rokama za steno.

(Dalje.)

pravljeno zebro, raztrgal jo in ni opazil zvijače. V enem tednu je bil lev zdrav. Tudi drugi poskus s tigrom se je obnesel izborno.

Kraljevska kuhinja. Kraljevska kuhinja v Windsorju ima za 250.000 kron našega prodvojnega denarja kuhinjskih posod od medli in srebra. Kredence in druga kuhinjska oprema je iz hrastovega lesa in je iz časa kralja Jurija III. — Kuhinja bivšega ruskega carja v zimski palači v Petrogradu ima opremo, ki se ceni na 2.500.000 kron naše prodvojnega valute. Posode so večin del iz težkega srebra. Kredence so bogato z zlatom okrašene. Okraski so umetno izdelani carski znaki. Stene carske kuhinje so iz črnega marmorja. Nožev in vilic je okoli 3000. Zalemljiv je zlati razen iz časa ruske carice Katarine. Prvi kuhar carske kuhinje je imel letno plačo 180.000 kron. Vse kuhinjske osebe je stalo carja skoraj 2.8 milijonov kron na leto. Najdragocenejšo kuhinjo ima poročilski šah v Teheranu. Kuhinjska oprema se ceni na 20 milijonov mark. Tudi ameriški milijonar ljubijo lepo kuhinjsko opremo. Tako si je bil mislil kalifornski milijonar Ashbury v svoji vili v Filadelfiji kuhinjo za šest milijonov mark.

Nagrobni spomenik angleške kraljice Viktorije. Nad grobom kraljice Viktorije se dviga krasen spomenik iz belega marmorja. Makor znano, po čija kraljica poleg svojega moža. Marochetti je izdelal njegov spomenik tako, da počiva na tleh, pokrit z obloko angleškega reda, glava mu je lahno nagnjena na stran. Podobno je izdelan spomenik kraljice Viktorije. Obledena je v dolge oblike, na glavi ima kruno, obraz ji je obrnjen proti, tako, da se obe sili takorekto gledate. S tem se je lepota sarkofaga, ki stoji sredi kapelice, vselakor se povzvišila. Na starih stebrih spomenikov kraljice Viktorije in obloke marmorja s raztrgani krili od brene. Temelj je izdelan iz postrega marmorja, ki so ga pripeljali s Portugalske, Laške, Francoske in Afrike.

Napoleon I. in ruski mušik. Ko je v letu 1812 prišel Napoleon na Rusko, so pripeljali k nemu ruskega mušika in so ga silili, da bi jim povedal, ako je blizu ruska armada. Mušik se je upel. Vojaki so prišli mušika in mu užgali na levo roko N. a častnik, ki je to okrutnost gledal, je čedil: »Zdal nisi več carjev podanik, ampak Napoleonov čigar črko imaš vžgano na roki. Pri teh besedah kmotke odvzelo sekuro od pasa, si odseka levo roko s črko ter jo vrže Napoleonu pod nogo. Trdnost in zvestoba je bila Napoleonu tako všeč da mu je dal roko zdravniško obvezati, potem si je bogato obdaroval in izpušil na svobodo.

Zdravilce. V l. 1889. je bilo v Združenih držah v Severni Ameriki 3000 zdravilcev. l. 1897. ih je bilo 4555, a v začetku sedanjega stoletja ih je bilo že čez 6000. Danes jih je pa najmanj 20.000. Nekateri so vojaške zdravilce in nosijo vojaško uniformo. Ženske zavzemajo mnogo proferski mest na zdravniških fakultetah in premaga bolne se imajo amo zdravilce. Na Angleskem je poslevalo v začetku tega stoletja 396 zdravnic; 85 ih je v Londonu, mnoge pa delujejo med pogani. V Londonu so ustanovili že v letu 1875. medicinske fakultete za ženske. Danes imajo na Angleskem že nebroj zdravnic. Na Ruskem so vledne zdravnice plačlo 1000 rubljev na leto, ki potujejo od sebi do sela preko prostornih ruskih pokrajin. Sploh h na Ruskem toliko zdravnic, da tekmuje Ruska gl. e njih števila z Združenimi državami v Severni Ameriki. Zdravilce imajo dalje tudi na Francoskem, v Indiji, v Švici, na Švedskem, na Nemškem — z eno besedo povsod.

Zmisljena znanjstva. Leta 1895. je bila cela Evropa vznemirjena, ker so znali novo razstavljenost, ki bi bila dala modernemu vojskovnanu čiste drugačno smer. Bila je to znanjstva učenjaka Sawbraja v Eksketru na Angleskem; vzorci, poslan anglijski vladi, so pričali, da je razstrelivna nova streliva prekašala daleko vse, kar so imeli takrat v tej stroki. Pomislili so Sawbrajcu pol milijona kron, naj prodaja svojo znanjstvo, a je odločen zavrnil, češ, da se mora odločiti najprej angleška vlada. Ravno ko je hotela vlada napraviti po gozbu z njim, priče poročila, da je šla njegova delavnica v zrak in o njo. Ni pa zapustil nobenih znamenj, in četudi so razvaline natečno prekalni, se vendar ni posrečilo priti znanjstva na sled in še do danes niso prišli. — Pred dobrih 50 let je odkril Italijan Luigi Tarantini način, kako napraviti barvano steklo ene vrste, kakor so ga proizvajali stari Fenčani. Tarantini je začel izvirati obila naročila, ki so deževala od vseh strani. Napravil je najlepša steklena okna v Italiji in dobro je znal varovati svojo skrivnost; kajti ko so ga leto pozneje dobili mrtvega v delavnici, so videli, da je vzel skrivnost seboj v grob. Poklicali so naj boljše strokovnjake, da so pregledali sestavine stekla, a nikomur se ni posrečilo izdelati tako stekla.

— Pred 30 leti je prodajal neki Skot billiardne kroglice, ki niso bile iz slonove kosti, a so bili ravnotakto dobre in so stale samo tretjino onih. N. vzel patenta na svojo znanjstvo, napravil je vse kroglice sam in ni odkril skrivnosti niti svoji obitelji. Ravno mu je njegovo odkritje začelo nekaj nesti, ga je zadel v delavnici mrtvodev in umrl je, prečno je mogel razodeti svojo skrivnost. Poslali so njegove izdelke raznim strokovnjakom, a ni nič pomagalo. — Edini mož, ki se mu je posrečilo v prejšnjih časih napraviti barvane fotografije, je postal mučenik svoje znanjstvo, o kateri ne veme sedaj ničesar več. — Pred nekaj leti je predložil dr. Herbert Franklin strokovnjakom v Cikagu vrsto barvanih fotografij, ki so tako ugajale, da je sklenil napraviti lastno delavnico ali laboratorij. Ko je razvijal plošče, je razbil za kurjavo ogel, pa je nekdo pozabil odpreti ventilator in dobili so ga zadušnega od ogljikove sopen. Nikomur pa ni bil razodet njegova odkritja in četudi so bile njegove plošče deloma že skoro kmetane, so jih gledali strokovnjaki vendar kot neverjeno uganko. — Druga črtica take znanjstva je bil Adams, odkritelj talija, eno največjih odkritij sploh. Adams je napravil neko kovino, ki je bila ravnotakto trda kot jeklo, pa samo pol tako draga in pol tako težka. Vsa Amerika ga je navdušeno slavila, velika železniška podjetja so mu pošiljala naročila na tisoče ton te izredne kovine. Pa je bilo že prepozno. Velikanski človeški napor pri izumu mu je vzel razum in prepeljal so ga kot neozdravljivo bolnega v bolnišnico.

Vojni magneti. Ko je izbruhnila vojna, je bila Anglija, kar se tiče avijatskih magnetov, popolnoma odvisna od Nemčije, ker ni imela nobene tovarne za magnetne, niti materiala, iz katerega se naredi. Tako jih je leta 1914 z veliko muko dobila samo 1140 kosov. No, leta 1918. je z energijo, ki jo moremo pričakovati le od žilavosti angleškega plemena, imela že štirinajst tovarnih, ki so napravile 128.500 magnetov na leto. Najinteresnejše pa je, da so angleški magneti lažji in trajnejši ko nemški.

Napredek v cenah. Mi smo zelo zadovoljni, če najdemo jajca po 40 stotink. Za štiri novce si jih dobiš sto, a za en novce petindvajset. To se vidi iz računa, ki so ga dali Karlu VIII. v njegovi palači, v Amboise: »Mojstru Luku Vigua 1400 jajec, ki so kupljena za oskrbo vašega dvora, po 4 novce za 100 jajec...« Niso zastojali težili stari ljudje za davnimi, dobrimi časi.

LISTNICA UREDNISTVA.
G. D. K. Zelo nas veseli, da se po Vaših »žilah pretaka žareče jeklo« — pri nas, ki slučajno vemo, kako se dela jeklo, in vemo, da ne »teče« nikdar, je seveda stvar drugačna — in še bolj nas veseli, da Vaše »oči ne prenešajo senc«, ki jih ni brez luči, česar menda ne veste, in zato: v koš s pretakajočim se jeklom in v koš z oči, ki so tako briljave, da ne prenašajo senc, in potemtakem še manj — luči!

†
S potrfin srcem naznanjamo tužno vest, da je danes po dolgi in mučni bolezn nas predobri oče, tati, stari oče in stric

Fran Durnik
v starosti 69 let, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v ponedeljek 19. t. m. ob 4 in pol pop. iz hiše žalosti. Traversale al Bosco, št. 4.
Test, 17. maja 1919.
Družine DURNIK in VOUK.
Novo pogrebno podjetje Trst, Corso V. E. III. 47.

MALI OGLASI
se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 1.—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2.—.

VREČE vsake vrste kupuje Babič, Molin grande 20. 3671
PRODAM gostilno v sredini mesta z vsem inventarjem. Nastav. pove ins. odd. Edinosti. 3672

ZBER klobukov, beli slamnat, za birmo in vedno novomodni za dame, cene nizke. Sprejemajo se tudi naročila in popravilje v novem modnem salonu ul. Barriera 28, III. 3665

LUZKINJE, kuharice ali postrežnice, katere želijo dobiti službo, naj se zglase pri ineratnem oddelku našega lista. Ulica S. Francesco d'Assisi 20, pritličje, ali naj pošljejo svoj naslov. P 109

Avtorizovana kamno-šk. delavnica z lastnim kamnoolomom
Ig. Guštin & Comp. na Opčinah
sprejema vsa dela spadajoča v to stroko, kakor cerkevna dela, najpogostejše spomenike itd. 10 znanstvenih.

Vino po L 2 liter. — Kis po L 1.20 liter. — Žganje, konjak, rum, jancevec 50 stop. p. L 8 liter. Špirt po L 15 liter prodaja
Tvrška APOLLONIO, Trst, ul. Gattari št. 10.

UMETNI ZORJE
VILJAM TUSCHER
z in brez čelust, zlate krome in tudi obrobki konjastoni ali ZUBOTERNAK
Trst, ul. 30. oktobra (ex Caserma) 13, II.
Ordin. od 9 predp. do 6 zvečer.

Odvetnik dr. Peter Medvešček v Gorici
naznanja
da je preselil svojo odvetniško pisarno
na Corso Giuseppe Verdi 37, I. n. (v bližini ljudskega vrta)

Velika zaloga vina
GUGLIELMO WEISS, Trst, ul. Valdirivo 23. Tel. 29-78.
Izvrstno belo in črno vino dalmatinsko in italijansko.
Italijansko po L 2.40 in več. — Dalmatinsko po L 2.40 in več.
Samo na debelo.

CHIANTI
prodaja tvrška J. Parčina v Trstu, Torrebianca 20. Tel. 29-53
od L 4.— do L 4.80 v 2litrskih steklenicah.
Preprodajalec val: popust
Marsala tvrška Carlo Ma tinez, 175opinjnska, vermouth, šamp njec „Carte blanche“, kipeči asti, reoški, proščem, moškati, razni likeri, italijanska in ist ska žganja. — Vse po konkurenčnih cenah.

CHIANTI

Kisova kiselina
v velik h in na adnih steklenicah se prodaja v skladišču
RUGGERO GAMBEL — Trst
ul. Pier Luigi da Palestrina 2
vogal ul. Coroneo. — Telefon 21-03

ZOBOZDRAVNIK
D. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.
Brezohešno izdiranje zob, plam. izražja in umetni zobja

!! ZA BIRMO !!
Velika izbira vsakovrstnih zlatih in srebrnih daril.
Alotzij Povh, Trst, Trg G. Garibaldi št. 3
(prej Trg Barera vechia.)

Tvrška JAKOB VATOVEC, ul. Torre bianca 19
naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da ima v zalogi
Veliko množino vsakovrstnega filža, krompirja in italijanskega vina.

Dr. FRANZUTTI
ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gioacchino Rossini 17, vogal ul. delle Poste.
izdiranje zobov brez bolečin :: PLOMBIRANJA :: UMETNI ZOBJE

Proda ce v Trstu v dobrem položaju enblok sledeča
stavbena skupina:
1 petnadstropna hiša, nova (vsa stanovanja 50 odd. na), tik nje enonadstropna hiša s pritličjem in majhna hiša; okoli obširno zemljišče za stavbo. — Cena ugodna.

Natančna pojasnila daje G. WEISSMANN, ul. Rivoltella št. 63, I. nadst. — Od 8 zjutraj do 2 popoldne. —

JADRANSKA BANKA
Dela glav. K 3,000,000, Reserve K 8,000,000
Centrala: TRST
Via Cassa di Risparmio 5 — Via S. Nicolò 9
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opotija, Split, Šibenik, Zadar
Ekspozitura: Kranj.
Obavlja vse v b neno stroko spadajoče posle.
Sprejema vloge v Lirah
na hranilne knjižice proti 1/2% letnim obrestim v boncoro-prometu proti 3/4 letnim obrestim. Na odpoved navedene zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.
Daje v najam varnostna prežila (zaht. dovoljenja).
Blagajna posluje od 9 do 13.

Velika zaloga vina
GUGLIELMO WEISS, Trst, ul. Valdirivo 23. Tel. 29-78.
Izvrstno belo in črno vino dalmatinsko in italijansko.
Italijansko po L 2.40 in več. — Dalmatinsko po L 2.40 in več.
Samo na debelo.

CHIANTI
prodaja tvrška J. Parčina v Trstu, Torrebianca 20. Tel. 29-53
od L 4.— do L 4.80 v 2litrskih steklenicah.
Preprodajalec val: popust
Marsala tvrška Carlo Ma tinez, 175opinjnska, vermouth, šamp njec „Carte blanche“, kipeči asti, reoški, proščem, moškati, razni likeri, italijanska in ist ska žganja. — Vse po konkurenčnih cenah.

CHIANTI